

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10

1216 København K

jm@jm.dk + thk@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 29. april 2015
SAGSNR.: 2015 - 1070
ID NR.: 345580

Høring - over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven

Ved e-mail af 10. april 2015 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Formålet med lovforslaget er at sikre, at PET – for at kunne varetage og styrke den forebyggende og efterforskningsmæssige indsats mod terrorisme – har hurtig og effektiv adgang til oplysninger om passagerer og besætning på fly fra flyselskaberne (PNR-oplysninger).

Med lovforslaget indføres der udtrykkelig hjemmel til, at PET får direkte adgang til PNR-oplysninger via SKAT.

Det fremgår af lovforslaget, at denne adgang gives på baggrund af det **generelle relevanskriterium**, som det kan genfindes i PET-lovens § 3, hvorefter det ikke på forhånd kan udelukkes, at oplysningerne har relevans for tjenestens varetagelse af de pågældende opgaver.

I forhold til oplysninger indhentet af PET fra andre forvaltningsmyndigheder, hvorefter der i medfør af PET-lovens § 4 gælder et **konkret relevanskriterium**, lempes der således på kravet i forhold til adgang til netop PNR-oplysninger indhentet via SKAT.

Denne lempelse begrundes med, at ordningen ikke ønskes begrænset til at anvende adgangen til PNR-oplysninger, når der i en konkret situation er behov for at indhente oplysninger, idet inden- og udenlandske erfaringer viser, at der i forbindelse med rekruttering og radikalisering af potentielle terrorister ofte indgår rejser til visse lande og områder – herunder til egentlige "træningslejre", jf. pkt. 4.4.6. Det fremgår

imidlertid ikke, hvorfor PETs ønske om oplysningerne i sidstnævnte tilfælde ikke også bør være konkret begrundet.

I lyset af, at der er valgt en såkaldt 'via SKAT-løsning' bør det overvejes, om der i forslagets § 2 (forslag til ændring af toldlovens § 17, stk. 4), efter "toldkontrol og" skal indsættes "til brug for varetagelse af Politiets Efterretningstjenestes opgaver vedrørende" for også i toldloven at fremhæve og direkte angive, at disse oplysninger indhentes af SKAT på vegne af PET (og/eller eventuelt en henvisning til PET-lovens § 4, stk. 2).

Derudover fremgår det af bemærkningerne, at lovforslaget er udformet således, at SKATs (udvalgte) medarbejdere alene vil have adgang til de oplysninger, der er nødvendige for toldkontrollens udførelse, og at PETs (udvalgte) medarbejdere alene vil have adgang til de oplysninger, som kan have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver. Denne begrænsning i medarbejders adgang fremgår imidlertid ikke af den foreslåede lovtekst. Det kan derimod læses ud af bemærkningerne, at det bl.a. er tanken med bemyndigelsesbestemmelsen i forslagets § 2, nr. 2 (forslag til toldlovens § 17, stk. 6), at denne skal regulere netop dette spørgsmål, jf. pkt. 4.4.5, hvoraf det udtrykkeligt fremgår, at der vil blive fastsat regler om adgangen for SKATs medarbejdere til de pågældende oplysninger. For så vidt angår PETs medarbejdere, fremgår det udtrykkeligt af pkt. 4.4.8, at PETs direkte adgang til SKATs oplysninger vil blive nærmere reguleret, jf. forslagets § 1 (forslag til PET-lovens § 4, stk. 3).

Advokatrådet noterer med tilfredshed, at det i bemærkningerne er forudsat, at PETs slettefrister for opbevaring ikke vil overstige 2 år.

Endelig bemærkes det, at § 1, nr. 1 (forslag til PET-lovens § 4, stk. 2 og 3) i det fremsendte udkast til ændringsforslag og bilag 1, hvor lovforslaget sammenholdes med gældende ret, ikke ses at have samme ordlyd.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Justitsministeriet

29. april 2015

PEHE

Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DI-2015-06484

Sendt per e-mail til jm@jm.dk og thk@jm.dk

Bemærkninger til forslag til ændring af PET- og Toldloven

Dansk Industri og Dansk Luftfart har modtaget ovennævnte forslag i høring. Forslaget omfatter to ændringer, dels af PET-loven og dels af Toldloven. Ændringen i PET-lovens § 4 indebærer, at SKAT får hjemmel til at stille oplysninger om passagerer og besætning på fly til rådighed for PET. Ændringen i toldloven betyder, at luftfartsselskaber får pligt til at afgive nærmere bestemte oplysninger om passagerer og besætning på fly, som selskabet er i besiddelse af, til told- og skatteforvaltningen.

Vi har forståelse for behovet for at de relevante myndigheder har adgang til oplysninger, der kan medvirke til at opretholde maksimal sikkerhed mod terrorhandlinger og alvorlige kriminelle handlinger. Omvendt er vi som repræsentant for det danske luftfartserhverv også optagede af, at de ordninger, der måtte indføres, er fuldt afstemt med tilsvarende internationale standarder. For erhvervet er det derfor afgørende, at de krav til oplysninger og de IT-systemer, som SKAT påtænker at indføre, er i harmoni med IATA/ICAO's standarder. Det er afgørende for de danske luftfartsvirksomheders konkurrenceevne, at lovændringerne ikke medfører krav til ændringer i luftfartsselskabernes IT-systemer og egen datafangst, hvad enten denne angår PNR- eller API-oplysninger.

Skatteministeren skal i en bekendtgørelse fastlægge, hvordan de omfattede oplysninger skal stilles til rådighed for SKAT, herunder fastlæggelse af såvel format som frekvens for oplysningernes afgivelse. Vi skal i den forbindelse appellere til, at vi som erhvervets repræsentant involveres i bekendtgørelsens indhold.

Som det fremgår af ovenstående afgives disse bemærkninger på vegne af Dansk Industri og Dansk Luftfart.

Med venlig hilsen

Per Henriksen

Justitsministeriet

Sendes med e-mail til: jm@jm.dk og thk@jm.dk

Formand: Kristian Mølgaard

Solbjergvej 3, 2.

2000 Frederiksberg

TLF. 20 64 44 23

Mail: krm@boelskifteadvokater.dk

Sekretariat: Peter Trudsø

St. Strandstræde 21, 1. sal

1255 København K

TLF. 28 13 64 95

Mail: pt@swlp.dk

Hjemmeside: www.lffa.dk

Sagsnr. 2015-731-0047, høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol)

Ved e-mail af 10. april 2015 har Justitsministeriet anmodet Landsforeningen af Forsvarsadvokater (LFFA) om at fremkomme med evt. bemærkninger til ovennævnte forslag, der er en del af regeringens nye terrorbekæmpelsesplan.

Sagen har været behandlet i bestyrelsen for LFFA og giver anledning til følgende bemærkninger:

Med lovforslaget lægges der op til, at PET får adgang til passageroplysninger via SKAT. Derfor foreslås indsat i Toldloven en bestemmelse, hvorefter Told- og skatteforvaltningen skal videregive oplysninger om passagerer og besætning på fly til Politiets Efterretningstjeneste, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne kan have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Lovforslaget indebærer endvidere en ændring af PET-loven, således at told – og skatteforvaltningen skal videregive oplysninger om passagerer og besætning på fly til PET, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne kan have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

I forbindelse med den tidligere vedtagne antiterrorpakke II fra 2006 fik PET i princippet disse beføjelser i Luftfartslovens § 148 a. Imidlertid er denne beføjelse endnu ikke blevet benyttet, idet det afventer et fælles europæisk samarbejde. PET har dog alligevel kunne indsamle oplysninger om flypassagerer, idet PET via et samarbejde med told- og skatteforvaltningen (SKAT) har haft adgang til relevante oplysninger herom, som SKAT har indhentet i henhold til toldloven.

Dette samarbejde er imidlertid nu indstillet som følge af usikkerhed om hjemmelsgrundlaget, og PET har således – uden for de tilfælde, der er omfattet af retsplejelovens regler om edition og andre relevante straffeprocessuelle tvangsindgreb – ikke længere adgang til passageroplysninger mv.

Regeringen lægger derfor med lovforslaget op til at sikre, at PET (igen) får adgang til relevante oplysninger, som flyselskaberne har om deres passagerer. Sigtet er af således hurtigst muligt at genetab-

lere samarbejdet mellem SKAT og PET, som indtil for nylig effektivt og smidigt har givet PET adgang til oplysninger om flypassagerer mv.

LFFA kan henvise til foreningens høringssvar afgivet den 23. marts 2006 i forbindelse med antiterrorpakke II (optrykt i Meddelelser 3, 2006). I dette høringssvar udtalte LFFA sig kritisk overfor forslaget generelt og bemærkede, at der ikke med tilstrækkelig tydelighed fremgik, hvorfor sædvanlige kontrolmekanismer skulle svækkes, og hvilke kontrolmekanismer, der skulle sættes i stedet.

For så vidt angik passagerlister udtalte LFFA følgende:

"2.5 Passagerlister

Endelig er der indhentelse af passageroplysninger. Allerede efter gældende regler kan myndighederne hos luftfartselskaberne indhente oplysninger om bestemte personers rejser og flybilletter.

Hvis PET herudover skal have adgang til passagerlister eller ligefrem direkte adgang til luftfartselskabernes bookingsystem, kan man følge også almindelige - ikke mistænkte - personers rejseaktivitet, hvilket må give anledning til alvorlige betænkeligheder.

Mindre må kunne gøre det, således at man pålagde selskaberne at opbevare oplysningerne i 1 år, men således at mere generelle oplysninger og forvarsel om, at bestemte personer havde eller var i færd med at bestille billetter, kun kunne begæres udleveret i henhold til en dommerkendelse om edition."

Da PET således allerede har beføjelser til at indhente oplysninger om flypassagerer i henhold til luftfartslovens § 148 a, skal LFFA udtale os imod forslaget og henvise til tidligere bemærkninger herom som fremsat i forbindelse med foreningens høringssvar afgivet den 23. marts 2006 i forbindelse med antiterrorpakke II. Skal PET have sådanne yderligere beføjelser, bør der efter LFFAs opfattelse indarbejdes sædvanlige kontrolforanstaltninger i lovforslaget, hvorefter sådanne oplysninger kun kan udleveres efter indhentelse af en dommerkendelse i hvilken forbindelse der skal beskikkes en advokat, der skal have lejlighed til at udtale sig om spørgsmålet forinden afgørelse træffes.

Endelig skal LFFA bemærke, at man finder det meget uheldigt, hvis SKAT allerede uhjemlet har udleveret de pågældende oplysninger til PET. Dette viser med al tydelighed, at der er behov for kontrolforanstaltninger af PETs virksomhed og at der ikke blot som foreslået kan overlades til PET at indhente sådanne oplysninger, såfremt man finder det nødvendigt.

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: thk@jm.dk og jm@jm.dk

30. april 2015

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2015-111-0088
Sagsbehandler
Morten Tønning
Direkte 3319 3236

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven, Justitsministeriets j.nr. 2015-731-0047

Ved e-mail af 10. april 2015 har Justitsministeriet sendt ovenstående udkast i høring og anmodet om Datatilsynets bemærkninger hertil.

Datatilsynet har følgende bemærkninger til udkastet:

1.1. Indledningsvis skal Datatilsynet bemærke, at forslagets formål – at forebygge og efterforske terrorisme – er saglige og anerkendelsesværdige.

Generelt skal Datatilsynet henvise til tilsynets udtalelse af 23. marts 2006 til Justitsministeriet om forslag til styrket indsats for at bekæmpe terrorisme¹.

Udkastet rejser efter Datatilsynets opfattelse en række spørgsmål i relation til persondatabeskyttelse.

1.2. Efter persondatalovens² § 2, stk. 11, gælder loven ikke for behandlinger, der udføres for politiets og forsvarrets efterretningstjenester.

Datatilsynet er enig i det i forslaget anførte om, at persondataloven gælder for danske forvaltningsmyndigheders videregivelse af personoplysninger til PET.

2. Det følger af lovforslagets § 1, nr. 1, at der i lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) § 4 ønskes følgende indsat som stk. 2 og 3:

”Stk. 2. Told- og skatteforvaltningen skal videregive oplysninger om passagerer og besætning på fly til Politiets Efterretningstjeneste, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne kan have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Stk. 3. Justitsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte nærmere regler om, hvordan de i stk. 2 omhandlede oplysninger stilles til rådighed for Politiets Efterretningstjeneste.”

¹ Udtalelsen er tilgængelig på Datatilsynets hjemmeside:

<http://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/seneste-afgoerelser/artikel/udtalelse-om-forslag-til-styrket-indsats-for-at-bekaeempe-terrorisme/>.

² Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

2.1. Af lovforslagets almindelige bemærkninger følger det af afsnit 3.3.2., at

”Det fremgår af bestemmelsen, at andre forvaltningsmyndigheder efter anmodning fra PET skal videregive oplysninger til tjenesten, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne må antages at have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

[...]

PET-lovens § 4 indebærer en fravigelse af de almindelige regler for forvaltningsmyndigheders videregivelse af oplysninger til PET, herunder persondatalovens §§ 6-8, ved dels at fastsætte mere lempelige betingelser for at videregive oplysninger til PET, dels ved, at det er PET – og ikke den videregivende forvaltningsmyndighed – der skal vurdere, om videregivelsesbetingelserne er opfyldt (og den pågældende anden forvaltningsmyndighed skal lægge PETs vurdering heraf til grund).”

Efter persondataloven er det den dataansvarlige myndighed, som videregiver personoplysninger, der konkret skal tage stilling til, om betingelserne for videregivelsen er opfyldt.

Datatilsynet er derfor enig i det anførte om, at der er tale om en fravigelse af persondataloven.

Det følger modsætningsvis af persondatalovens § 2, stk. 1, at loven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Efter bemærkningerne til persondatalovens § 2, stk. 1, gælder dette dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet³.

Datatilsynet finder, at en fravigelse af persondataloven kun bør tilvejebringes, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor. Datatilsynet finder ikke at burde udtale sig om, hvorvidt dette i den aktuelle sammenhæng er tilfældet.

2.2. Af de særlige bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1, fremgår, at

”Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der kan fastsættes regler for, hvordan de omhandlede oplysninger stilles til rådighed for PET. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om terminaladgang (onlineadgang) for PET til de it-systemer, hvor SKAT lagrer oplysninger modtaget fra flyselskaberne mv. i henhold til toldloven.”

Datatilsynet finder, at spørgsmålet om terminaladgang til en anden myndigheds systemer rejser en række persondatarelige problemstillinger.

Datatilsynet skal bl.a. pege på, at det ikke står tilsynet klart, hvordan det i forbindelse med videregivelse kan sikres, at der, forinden oplysninger indhentes, foretages en konkret vurdering af nødvendigheden heraf, samt at videregivelse af oplysningerne giver anledning til betænkeligheder under hensyn til,

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

at der vil være situationer, hvor de omhandlede personer hverken er beskyttet af strafferetsplejens regler eller kan påberåbe sig rettigheder efter persondataloven.

Datatilsynet bemærker, at det i sidste ende beror på en politisk vurdering, om en sådan terminaladgang skal etableres.

Datatilsynet skal for god ordens skyld bemærke, at tilsynet forventer at blive hørt forud for udstedelse af en eventuel bekendtgørelse, jf. persondatalovens § 57.

3. Det følger af lovforslagets § 2, nr. 1 og 2, at der i toldlovens § 17 ønskes indsat et nyt stk. 4 og 6, som har følgende ordlyd:

”Stk. 4. Virksomheder, der driver trafik med fly, har pligt til at give oplysninger om passagerer og besætning, som virksomhederne er i besiddelse af, til told- og skatteforvaltningen til brug for udøvelse af toldkontrol og forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

[...]

Stk. 6. Skatteministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren nærmere regler om omfanget af oplysningsforpligtelsen i henhold til stk. 4, og hvordan de omhandlede oplysninger stilles til rådighed for told- og skatteforvaltningen, herunder med hvilke intervaller oplysningerne skal meddeles, og om told- og skatteforvaltningens behandling af de oplysninger, der modtages.”

I forhold til flyselskabers videregivelse af PNR-oplysninger til SKAT skal Datatilsynet henvise til tilsynets udtalelse til Justitsministeriet af 23. marts 2006, som er tilgængelig på tilsynets hjemmeside (se link under fodnote 1).

3.1. Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår det af afsnit 4.4.1., at

”Luftfartselskabernes forpligtelser til at give oplysninger til SKAT gælder efter lovforslaget udtrykkeligt kun, i det omfang luftfartselskaberne allerede som led i deres virksomhed har indsamlet disse oplysninger. Lovforslaget pålægger således ikke luftfartselskaberne at indsamle eller opbevare yderligere oplysninger fra passagererne end de oplysninger, som luftfartsselskaberne allerede indsamler til deres egen forretningsmæssige brug.”

Datatilsynet har noteret sig det ovenstående og lægger til grund, at der tages højde for dette, når det i bekendtgørelsesform fastsættes, hvilke typer af oplysninger flyselskaberne har pligt til at give om deres passagerer og besætning.

Datatilsynet skal for god ordens skyld bemærke, at tilsynet forventer at blive hørt forud for udstedelse af en eventuel bekendtgørelse, jf. persondatalovens § 57.

3.2. Af de almindelige bemærkninger fremgår det af afsnit 4.4.1., at

”Disse ændringer af PET-loven og toldloven indebærer nærmere, at SKAT (told- og skatteforvaltningen) fra de virksomheder, som SKAT i dag får oplysninger fra til brug for toldkontrol, skal modtage oplysninger om passagerer og besætning på fly til brug for både toldkontrol og forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. SKAT skal videregive de oplysninger til PET, som tjenesten vurderer, kan have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

SKAT vil således blive berettiget til at indhente oplysninger om flypassagerer og videregive oplysningerne til PET også i de situationer, hvor SKAT ikke har nogen selvstændig interesse i at indhente oplysningerne til brug for toldkontrol.”

Det fremgår videre af bemærkningernes afsnit 4.4.2., at

”Herudover vil SKAT for det andet skulle modtage forhåndsoplysninger om passagerne (PNR-dataelement nr. 18), de såkaldte API (Advance Passenger Information), der ikke er relevante for toldkontrollen og derfor ikke må anvendes af SKAT til udøvelse af toldkontrol eller anden kontrol i SKATs regi. Disse data er derimod af væsentlig betydning for PETs virke, og vil derfor ofte indgå som en del af de oplysninger, som PET vil bede om at få stillet til rådighed. API-oplysningerne omfatter bl.a. navn, fødselsdato, nationalitet og rejsedokumenttype og dokumentnummer.”

Efter Datatilsynets opfattelse følger det af persondatalovens § 5, at en dataansvarlig kun må indsamle oplysninger, som den dataansvarlige aktuelt har et behov for, og at indsamlingen af oplysninger skal sigte mod at løse opgaver, som falder inden for den dataansvarliges kompetenceområde/myndighedsudøvelse.

Det er derfor tilsynets umiddelbare opfattelse, at SKAT kun bør behandle, herunder indsamle og registrere, oplysninger, som myndigheden selv har behov for af hensyn til varetagelsen af egne formål.

Det følger af persondatalovens § 41, stk. 3, at den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

En udmøntning af princippet i § 41, stk. 3, er bl.a. sket i sikkerhedsbekendtgørelsens⁴ § 11, stk. 1, hvoraf det følger, at kun de personer, som autoriseres hertil, må have adgang til de personoplysninger, der behandles. Af § 11, stk. 2, følger endvidere, at der kun må autoriseres personer, der er beskæftiget med de formål, hvortil personoplysningerne behandles. De enkelte brugere må ikke autoriseres til anvendelser, som de ikke har behov for.

⁴ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning

Af de særlige bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 2, fremgår det, at

”Der vil desuden blive fastsat regler om adgangen for SKATs medarbejdere til de indhentede. Disse regler vil bl.a. omfatte, at den påtænkte it-løsning alene vil kunne anvendes af et begrænset antal personer, der får særlig tilladelse hertil, at brugen af systemet vil skulle registreres (logges) mv., og at der vil skulle foretages løbende kontrol af, at der ikke foretages unødvendige opslag eller anden unødvendig af brug af systemet.”

Datatilsynet lægger til grund, at adgangen for SKAT's medarbejdere fastsættes og autoriseres i overensstemmelse med persondatalovens § 41, stk. 3, herunder sikkerhedsbekendtgørelsens § 11.

Af lovforslagets almindelige bemærkninger følger det af afsnit 1.4., at

”Lovforslaget er i den forbindelse udformet således, at oplysningerne opbevares og håndteres på forsvarlig måde og i overensstemmelse med reglerne i persondataloven, forvaltningsloven og PET-loven. SKATs medarbejdere vil således alene have adgang til de oplysninger, der er nødvendige for toldkontrollens udførelse, ligesom PET alene har adgang til de oplysninger, som kan have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13.”

Datatilsynet må lægge til grund, at der med henvisningen til persondataloven alene sigtes til bestemmelserne i persondatalovens § 41, stk. 3, og sikkerhedsbekendtgørelsen, idet den materielle behandling af oplysninger som nævnt ovenfor under afsnit 2.1. udgør en fravigelse af persondataloven. Datatilsynet finder, at dette bør præciseres i bemærkningerne til lovforslaget.

3.2.1. Det er Datatilsynets opfattelse, at det vil være mest hensigtsmæssigt at vælge en konstruktion, hvor oplysningerne enten videregives direkte til PET fra flyselskaberne, eller at etablere en ordning, hvor SKAT er databehandler for PET. For så vidt angår den sidstnævnte situation skal Datatilsynet bemærke, at videregivelsen fra flyselskaberne rent juridisk vil ske til PET, selvom det går via SKAT som databehandler. Datatilsynet finder, at det i givet fald bør fremgå eksplicit af lovforslagets bemærkninger, at SKAT i forhold til de omhandlede oplysninger alene agerer som databehandler for PET.

4. I forbindelse med proportionalitetsvurderingen har Justitsministeriet anført under de almindelige bemærkninger afsnit 9, at

”De pågældende oplysninger svarer således i vidt omfang til dem, som flyselskaberne allerede i dag har pligt til at videregive til SKAT til brug for toldkontrol. Da passagerer ved bestilling og køb af flybilletter i almindelighed må være klar over, at sådanne oplysninger efterfølgende vil blive videregivet til SKAT med henblik på toldkontrol, er der efter Justitsministeriets opfattelse tale om et meget begrænset indgreb i rettighe-derne efter Charterets artikel 7 og 8 samt EMRK artikel 8.

For det tredje omfatter lovforslaget en mere begrænset personkreds, end der var tale om i ovennævnte dom vedrørende logningsdirektivet. Med lovforslaget omfattes således alene de oplysninger, som flyselskaber registrerer om passagerer og besætningsmedlemmer i forbindelse med rejser til og fra Danmark [...]"

Datatilsynet bemærker indledningsvis, at behandling af personoplysninger efter persondatalovens § 5, stk. 3, skal være proportional.

Datatilsynet stiller sig tvivlende over for det af Justitsministeriet anførte om, at passagerer ved bestilling og køb af flybilletter i almindelighed må være klar over, at oplysningerne videregives til SKAT, herunder bl.a. fordi SKAT – Datatilsynet bekendt – ikke underretter de registrerede personer ved indsamlingen. Tilsynet finder derfor, at der må udvises varsomhed med at lægge dette til grund ved proportionalitetsvurderingen.

Derudover bemærker Datatilsynet, at alene Københavns Lufthavne A/S havde 25 millioner rejsende i 2014⁵, og tilsynet stiller sig derfor tvivlende over for det anførte om, at der er tale om registrering af en begrænset personkreds.

Endvidere opfatter Datatilsynet det som en udvidelse af ordningen, at SKAT bl.a. løbende kan videregive oplysninger til PET om passageroplysninger vedrørende særlige destinationer og rejsemønstre, jf. de almindelige bemærkninger afsnit 4.4.6.

5. Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål kan fuldmægtig Morten Tønning kontaktes på telefon 33 19 32 36.

Med venlig hilsen

Birgit Kleis
Kommitteret

⁵ Fondsbørsmeddelelse 2015 fra Københavns Lufthavne A/S af 26. februar 2015 (<http://www.cph.dk/globalassets/om-cph/investor/fondsborsmeddelelser/annex-5.-announcement-to-the-nasdaq-omx-copenhagen-stock-exchange-26-february-2015-dk-drafts.pdf>)

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

RPF høringssvar vedr. Lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste

(PET) og toldloven

Sagsnr.:2015-731-0047

Retspolitisk Forening har indledningsvis noteret sig, at forslaget tilsigter at genoprette den ønskede, men utjænlig hjemmel i luftfartslovens § 148a. Spørgsmålet om adgang til passageroplysninger er således ikke nyt, og de samme generelle betænkeligheder, der gjorde sig gældende på daværende tidspunkt må i hvert fald i et vist omfang også gælde dette lovforslag. Ikke mindst da baggrunden for lovforslaget er den samme.

I foreningens høringsudtalelse af 23. marts 2006 vedrørende udkast til lovbestemmelser vedr. ændringer i forsvarsloven bemærkedes om lovforslagene i Terrorpakke II:

”(...) De foreliggende lovudkast intensiverer generelt overvågningen af borgernes færden samt letter adgangen til at indsamle, registrere og videregive oplysninger. Frygten for terrorisme skaber i betydeligt omfang en meget diffus målgruppe for politiets forebyggende og efterforskningsmæssige aktiviteter. Dette indebærer, at der vil blive indsamlet store mængder data, der i langt de fleste tilfælde intet afslører og isoleret set kan berette om borgernes fuldt lovlige og velbegrundede gøremål, men som anbragt i forskellige sammenhænge, kan skabe mistanke om terroristiske hensigter”.

Disse generelle bemærkninger finder foreningen fortsat relevante. Sammenholdt med de nylige (2014) foretagne ændringer i pasloven, de kommende ændringer i FE-loven om adgang til overvågning af danske statsborgere i udlandet er der tilsyneladende tale om en kontinuerlig udvidelse af adgangen til overvågning.

Retspolitisk Forening finder, at denne politik næppe vil kunne bidrage til øget sikkerhed ved forebyggelse og opklaring af terroristiske handlinger udover, hvad politiet allerede i gældende lovgivning har mulighed for. Uforudsigeligheden i valg af terrormål og terrormetoder vil løbende stille krav til nye efterforskningsmetoder, således at der permanent vil være et pres for nye og

stærke beføjelser. Forsvarsministerens nylige forsøg på at tilvejebringe beføjelser for FE til uden dommerkendelse at overvåge danske statsborgere i udlandet er et eksempel herpå.

Om det konkrete lovforslag, der giver PET adgang til gennem SKAT at forlange oplysninger om flypassagerer, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne kan have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13, skal foreningen bemærke, at videreførelsen af det såkaldte generelle relevanskriterium i PET-lovens § 3 indebærer, at der ikke skal foreligge grundlag for nogen egentlig mistanke, endsige begrundet mistanke. Dette åbner adgang til indsamling af store mængder data, der også omfatter personer, hvis handlinger er lovlige og velbegrundede.

Foreningen skal derfor foreslå, at det generelle relevanskriterium erstattes med kriteriet i PET-lovens § 4, hvorefter det kræves, at det "*må antages at have betydning*" for PETs opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Heri ligger, at der skal være en mere konkret formodning for, at de oplysninger, som PET ønsker at indhente, vil have betydning for PETs varetagelse af disse opgaver (et konkret relevanskriterium). Jf. lovudkastets bemærkninger s.21. Dette stemmer efter foreningens opfattelse også bedst med den valgte lovmodel, der pålægger en herværende dansk myndighed (SKAT) at udlevere de ønskede oplysninger.

Foreningen finder videre, at arbejdet med EU-direktivforslaget om anvendelse af PNR-oplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandling og grov kriminalitet bør kunne give anledning til stramninger af betingelserne for indsamling af denne type oplysninger samt give flypassagerer visse rettigheder i tilknytning hertil.

Det fremgår af direktivforslaget, at PNR-oplysningerne alene må anvendes med henblik på

- ”- identificering af personer, der kan være involveret i en terrorhandling og grov kriminalitet, og som det er nødvendigt, at de kompetente nationale retshåndhævende myndigheder undersøger nærmere,
- besvarelse af behørigt begrundede anmodninger fra kompetente retshåndhævende myndigheder i forbindelse med konkrete sager vedrørende forebyggelse, opdagelse, efterforskning og retsforfølgning af en terrorhandling eller grov kriminalitet og
- analyse og udformning af generelle vurderingskriterier, der vil kunne anvendes i forbindelse med vurderingen af passagererne forud for deres afrejse eller ankomst og dermed bidrage til at identificere personer, der kan være involveret i en terrorhandling eller grov international kriminalitet”.

Direktivforslaget anfører bl.a. videre:

- ”- at alle behandlinger af PNR-oplysninger skal logges med henblik på kontrol af behandlingens lovlighed,

- at alle passagerer i forbindelse med reservation og køb af flybilletter klart og præcist skal informeres om indsamlingen og mulighederne for behandling af oplysningerne,
- at passagererne skal have ret til at få indsigt i oplysningerne, ret til at få oplysninger berigtiget eller slettet samt ret til kompensation og klageadgang...”.

Jf. i det hele lovudkastets s. 13-14.

Disse bestemmelser bør efter foreningens opfattelse indføres i lovforslaget (ændringerne i toldloven) uagtet, at Danmark på grund af retsforbeholdet ikke vil være bundet af direktivet, når det formentlig i efteråret 2015 vedtages. Dette stemmer tillige overens med regeringens ønske om ophævelse af retsforbeholdet for så vidt angår det politimæssige samarbejde, hvilket bemærkes uden præjudice for foreningens holdning i øvrigt til retsforbeholdet.

København, den 27. April 2015

Bjørn Elmquist

formand

Leif Hermann

bestyrelsesmedlem

30. april 2015

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att: Thomas Klyver

im@im.dk
thk@im.dk

Høringssvar vedr. udkast til forslag om lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven – PET's adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKAT's håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol.

Rådet for Digital Sikkerhed (RfDS) takker for høringssvar fra Justitsministeriet i anledning af ovennævnte lovudkast.

RfDS finder det vigtigt for trygheden og sikkerheden i det danske samfund, at der etableres muligheder for Politiets Efterretningstjeneste til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet.

I lyset heraf og på grund af det eksisterende trusselsbillede, finder RfDS, at en hurtig og effektiv adgang for PET til oplysninger i flyselskabernes databaser om flypassagerer, der har en mulig tilknytning til terrorvirksomhed, udgør et både fornuftigt og nødvendigt redskab at for PET's indsats med at overvåge sådanne personer.

Det er imidlertid afgørende for den danske befolknings tillid til PET og SKAT, at nye efterforsknings- og kontrolredskaber udformes på en måde, så de lever op til grundrettighederne om privatlivsbeskyttelse og persondatabeskyttelse, og derudover opfylder anerkendte krav til informationssikkerhed, herunder til såvel it-sikkerheden, ledelsesstrukturer og kontrolprocedurer for opbevaring og behandling af data samt logning og adgangskontrol.

I lyset heraf ønsker Rådet for Digital Sikkerhed at pege på en række forhold i tilknytning til lovforslagets bestemmelser, hvor der er risiko for, at kravene til værnet af borgernes privatliv og internationale standarder for informationssikkerhed ikke opfyldes.

Lovforslagets indhold

SKAT's adgang til passageroplysninger

Med lovforslagets ændring af toldloven pålægges virksomheder, der driver flytrafik, pligt til at give SKAT oplysninger om passagerer og besætning, som virksomhederne er i besiddelse af, til brug for SKATs udøvelse af toldkontrol og forebyggelse og efterforskning af straffelovens kap. 12 om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og kap. 13 om Forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v.

Feltkode ændret

Feltkode ændret

1

PET's adgang til passageroplysninger

Med lovforslagets ændring af PET-loven pålægges told- og skatteforvaltningen at videregive oplysninger om passagerer og besætning på fly til PET, hvis PET vurderer, at oplysningerne kan have betydning for indsatsen med at forebygge og efterforske overtrædelse af straffelovens kap. 12 og 13.

Automatisk overførsel af passageroplysninger fra flyselskaberne

Det indgår som en konsekvens af lovforslaget, at passageroplysningerne løbende skal overføres fra flyselskaberne til SKAT, som herefter kan videregive relevante oplysninger til PET. I implementeringen af ordningen indgår anvendelse af passagerdata i kombination med data i form af erfaringer, efterretninger og anden information, der indsamles via en nyetableret it-løsning SKAT, der kan danne grundlag for effektive og intelligente risikoanalyser.

Parallelt med lovforslaget, planlægger regeringen at etablere et national system for håndtering af flyselskabernes passagerlister, et såkaldt PNR-system, som vil blive koblet sammen med SKAT's it-løsning og gøres tilgængeligt for både PET og det øvrige politi.

Passageroplysningernes indhold

De foreslåede ændringer af PET-loven og toldloven betyder, at SKAT får særskilt hjemmel til at modtage og videregive alle oplysninger om passagerer og besætning på fly, som flyselskaberne er i besiddelse af.

Passager- og besætningsoplysningerne vil kunne omfatte:

- Navn
- Køn
- Fødselsdato
- Nationalitet
- Pasnummer
- Pasudstedelesesland
- Passets udløbsdato
- Billettens booking- og reservationsnummer
- Billettens reservations- og udstedelsesdato
- Rejsebureau
- Rejsedato
- Rejseplan, herunder forudgående og efterfølgende flyvninger
- Tidligere reservationer
- Oplysninger om medrejsende
- Kontaktoplysninger
- Betalingsoplysninger
- Kreditkort
- Pladsnummer
- Bagage

Det må formodes, at listen kan suppleres med oplysninger om særlige forhold, herunder fx behov for assistance, særlig siddeplads, madpræferencer, indkøb af mad og toldfrie varer ombord på flyet og andet, der kan registreres i tilknytning til køb af en billet. For besætningsmedlemmer må det antages at en række yderligere oplysninger om ansættelsesforhold, arbejdstid mv. registreres.

Feltkode ændret

Feltkode ændret

2

Samlet set vil passageroplysningerne kunne afdække meget detaljerede og præcise oplysninger om en passagers privatliv, herunder geografisk bevægelsesmønster, opholdssteder, relationer, vaner og præferencer i forhold til destinationer, mad og indkøb samt om betalingsforhold.

Ved at give SKAT automatisk adgang til denne type oplysninger, sker der efter Rådet for Digital Sikkerheds vurdering et særligt alvorligt indgreb i retten til privatlivets fred og i retten til databeskyttelse. Intensiteten af dette indgreb understreges af, at passagerer og besætningsmedlemmer ikke informeres om, hvilke data, der registreres, hvordan de registreres samt hvorvidt og hvordan data efterfølgende anvendes af såvel SKAT som PET.

Dette vil efterlade mange passagerer med en oplevelse af at være udsat for konstant overvågning i forbindelse med rejseaktivitet, og det vil efter Rådet for Digital Sikkerheds opfattelse have en negativ effekt på befolkningens tillid til offentlig myndigheder generelt, og i særdeleshed SKAT og PET.

Formålsforskydning

Det vil være en konsekvens af lovændringen, at indsamling og videregivelse af passageroplysninger vil kunne ske i situationer, hvor SKAT ikke har nogen selvstændig interesse i at få adgang til oplysningerne som led i toldkontrol. De foreslåede lovændringer skaber således adgang for SKAT til at indhente passageroplysninger, som ligger udenfor et egentligt toldkontrolformål.

Rådet for Digital Sikkerhed vurderer, at en sådan forskydning af formålet for dataindsamlingen er problematisk i forhold til grundrettigheden til persondatabeskyttelse og de principper om formålsbestemthed og minimering af datamængde, der gælder efter EU's persondatadirektiv og den kommende EU-forordning om databeskyttelse.

Dette gælder også, selv om hjemmelsgrundlaget er udformet således, at SKAT fremadrettet vil have som funktion at forebygge og efterforske overtrædelse af straffelovens kap. 12 og 13. Tildeling af en sådan funktion til SKAT forekommer at være en sammenblanding af ressortområder, der har en række retssikkerhedsmæssige implikationer for borgerne, der ikke er afdækket i lovforslaget.

Nødvendighed og proportionalitet

Den planlagte indsamling af passageroplysninger er som nævnt både omfattende og alvorligt indgribende i passagerernes privatliv. Alvorligheden af indgrebet understreges af, at indsamlingen af oplysninger berører alle flypassagerer og dermed størstedelen af befolkningen. Dette sker uden foretagelse af en forudgående og konkret vurdering af, om personkredsen og mængden af data kan begrænses, om nogle persongrupper på forhånd kan undtages fra registrering eller om selve registreringen af den enkelte passager er strengt nødvendig i forhold til formålet om at forebygge og efterforske terror.

I forbindelse med PET's adgang til oplysninger og anvendelse heraf til forebyggelse og efterforskning, indeholder lovforslaget dog et krav om, adgangen er betinget af, at passageroplysningerne "kan have betydning for indsatsen med at forebygge og efterforske."

Rådet for Digital Sikkerhed vurderer, at dette krav er for svagt i forhold til indgrebets alvorlige karakter, og derfor bør kvalificeres yderligere, fx at ved at tilføje et krav om konkret begrundet mistanke om, at en passager har tilknytning til terroraktivitet eller en terrorgruppe. Behovet herfor understreges af, at det sædvanlige krav om retskendelse forud for straffeprocessuelle tvangsindgreb i mistænkte personers privatsfære, herunder fx ransagning og personundersøgelse, er tilsidesat med det fremlagte lovforslag. For ikke helt at udhule retssikkerhedsgarantierne, bør adgangskravet for PET og senere politiet til at bruge passagerdata i deres efterforskning, skærpes som anført.

Feltkode ændret

Feltkode ændret

3

Samlet set vurderer Rådet for Digital Sikkerhed, at såvel indsamling som registrering af passagerdata i et it-system, og efterfølgende anvendelse, herunder til analyse, samt anden brug og videregivelse af passagerdata - til et i øvrigt fornuftigt og legitimt formål – i den udstrækning, som lovforslaget lægger op til, overskrider grænsen for, hvad der må anses som et nødvendigt og proportionalt indgreb i flypassagerers privatliv.

Omfanget af flyselskabernes oplysningsforpligtelse

Efter lovforslaget bemyndiges justitsministeren i samarbejde med skatteministeren til fastsætte regler for omfanget af oplysningsforpligtelsen for flyselskaberne samt nærmere regler om, hvordan SKAT skal stille oplysninger fra flyselskaberne til rådighed for politiet.

I forbindelse hermed er det afgørende, at der sættes fokus på informationssikkerheden. Passageroplysningerne registreres i flyselskaberne, hvor medarbejdere og andre vil kunne tilgå oplysninger – berettiget eller uberettiget – og videresendes herfra til SKAT. Oplysningerne vil i denne transaktion også kunne udsættes for hackerangreb eller anden udefrakommende fjendtlig aktivitet. Under opbevaring og anvendelse af oplysningerne hos SKAT består samme risiko for uberettiget adgang til og anvendelse af oplysningerne. Også SKAT's videregivelse af oplysningerne til PET og deres efterfølgende anvendelse skaber sårbarhed i forhold til tilsvarende risikomomenter.

I betragtning af den kritik Rigsrevisionen i de senere år har udtalt af informationssikkerhedsniveauet i den offentlige forvaltning samt nylige undersøgelser, der viser, at halvdelen af offentlig ansatte kender til brud på informationssikkerheden på deres arbejdsplads (KMD Analyse: Informationssikkerhed i det offentlige, 2015), opfordrer Rådet for Digital Sikkerhed til, at kravene til informationssikkerheden opfylder standarden i ISO27001 og evt. også ISO27018, foruden de standarder fra IATA, ICAO og WCO, der er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget.

En ny sikkerhedsmodel, der muliggør analyse af passagerdata

Rådet for Digital Sikkerhed ønsker at pege på muligheden for på samme tid at sikre et effektivt værn af borgernes grundrettigheder og retssikkerhed og skabe adgang for SKAT og PET til at overvåge passagertrafik og foretage analyser af geografiske bevægelsesmønstre, relationer, præferencer og andre passageroplysninger, der kan være af betydning for efterforskning af terroraktiviteter.

Det kan opnås ved anvendelse af krypteringsteknologier, der sikrer flypassagerernes anonymitet under behandling og analyse af passageroplysninger, men åbner for at skabe personhenførbare, hvis fx en konkret begrundet mistanke om terroraktivitet eller lignende, gør dette nødvendigt.

Disse krypteringsteknologier lever op til den kommende persondataforordning fra EU krav til "privacy by design", dvs. at privatlivsbeskyttelse og persondatubeskyttelse er indlejret i designet og arkitekturen af it-løsninger. Rådet fDS kan anviser flere alternative måder at løse dette problem på ved hjælp af forskellige former for avanceret kryptografi. Disse løsninger kan sikre adgang til oplysninger om relevante personer, men beskytter oplysninger om øvrige personer".

Feltkode ændret

Feltkode ændret

4

Anbefalinger

Rådet for Digital Sikkerhed er af den opfattelse, at tillid er svært at opbygge og nemt at underminere. Derfor bør hensynet til befolkningens tryghed og tillid til PET og SKAT være et integreret mål i den fortsatte indsats for effektiv efterforskning af såvel terror som toldkontrol. Informationsikkerhed bør derfor ses som et ligeværdigt mål med effektivitet og produktivitet, uanset om det drejer sig om efterforskning eller snyd med toldafgifter. På den måde kan vi skabe tryghed og tillid for borgerne, og vise, at it-systemerne er til for os – ikke et instrument til overvågning af flypassagerer, som i praksis dækker størstedelen af befolkningen.

Forud for fremsættelse af lovforslaget, anbefaler Rådet for Digital Sikkerhed, at lovforslaget tilpasses på en række områder, som beskrevet ovenfor. De omfatter i punktform følgende:

- Begrænsning af omfanget af registrerede og behandlede passageroplysninger til et minimum;
- Undersøgelse af spørgsmålet om formålsforskydning i forhold til at udstyre SKAT med efterforskningskompetence;
- Undersøgelse af persondatalovgivningens krav om formålsbestemthed i forhold til at skabe hjemmel for, at SKAT kan modtage og anvende oplysninger fra flyselskaber, som de ikke har kontrolmæssig interesse i, og anvende dem til et andet formål end toldkontrol;
- Skærpelse af kravet til PET og Skats adgang til passageroplysninger, således at adgangen betinges af, at behandlingen er nødvendig og proportional i en konkret sag i forhold til forebyggelses- og efterforskningsformålet;
- Indføjeelse af ny bestemmelse i lovforslaget, der sætter en tidsfrist for opbevaring af passageroplysninger hos både PET og SKAT;
- Fastlæggelse af krav til informationssikkerhedsniveauet i bekendtgørelse, der opfylder kravene i ISO27001, og hvis den planlagte it-løsning gøres cloud-baseret, også standarden i ISO27018;
- Opfordring til at introducere en ny sikkerhedsmodel, der ved hjælp af krypteringsteknologi sikrer passagerers anonymitet, og samtidig giver adgang til at analysere oplysninger om passagertrafik.

Rådet for Digital Sikkerhed står gerne til rådighed med yderligere forklaringer og oplysninger om de enkelte punkter. Anmodning herom kan rettes til formand Birgitte Kofod Olsen på birgitte.kofod.olsen@digitalsikkerhed.dk og mobil 41 42 83 81.

Med venlig hilsen

Birgitte Kofod Olsen
Formand

Feltkode ændret

Feltkode ændret

5

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt per email til jm@jm.dk
og thk@jm.dk

IT-Politisk Forening
c/o Niels Elgaard Larsen
Århusgade 35, 1.
2100 København Ø

E-mail : bestyrelsen@itpol.dk
Web : <http://www.itpol.dk>

Dato : 30. april 2015

Hørings svar om lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven (PETs adgang til oplysninger om flypassagerer i terrorsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol)

Lovforslaget giver SKAT mulighed for at indsamle Passenger Name Record (PNR) oplysninger vedrørende flyafgange til og fra danske lufthavne og videregive disse oplysninger til PET til brug for tjenestens arbejde med forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 (primært terror i denne sammenhæng).

SKAT kan som noget nyt efter lovforslaget indsamle PNR-oplysninger, som SKAT ikke selv har brug for. Det er PET som afgør hvilke oplysninger der skal udleveres fra SKAT. Desuden indfører lovforslaget krav om, at flyselskaberne skal aflevere PNR-oplysninger til SKAT i digital form. Det er hensigten at opbygge et dansk PNR-system, som bærer visse ligheder til det europæiske PNR-system, som er foreslået i PNR-direktivet, 2011/0023 (COD), der p.t. behandles af Europaparlamentet og Rådet for Den Europæiske Union.

Lovforslaget i forhold til gældende dansk PNR-lovgivning

Ifølge lovforslagets bemærkninger har SKAT via toldlovens § 17 allerede i dag adgang til alle 19 PNR-oplysninger undtagen de såkaldte API oplysninger fra direktiv 2004/82/EF om transportvirksomheders forpligtelse til at fremsende oplysninger om passagerer (punkt 18 i listen med PNR-oplysninger). Hvis man sammenligner listen af oplysninger i Artikel 3, stk. 2 i 2004/82/EF med listen af PNR-oplysninger punkt 1-17, er det personlige oplysninger om passagerens nationalitet, rejselegitimation (type og nummer) og fødselsdato, som SKAT ikke for nærværende må indsamle.

PET kan få adgang til alle disse oplysninger til forebyggelse og efterforskning af terror jf. PET-loven § 4, men PET kan ikke pålægge SKAT at indsamle oplysninger, som SKAT ikke selv har brug for. SKAT kan heller ikke gøre dette på eget initiativ.

Som IT-Politisk Forening læser bemærkningerne til lovforslaget, indsamler SKAT i dag PNR-oplysninger for alle flyvninger til Danmark fra udlandet, inklusive flyvninger fra andre EU-lande. Lovforslaget vil give SKAT adgang til at indsamle flere PNR-oplysninger for de pågældende flyvninger via toldlovens § 17, og det vil direkte fremgå af toldlovens § 17, at SKAT indsamler disse oplysninger til eget brug og til PET. I dag er PETs adgang til PNR-oplysningerne kun indirekte reguleret via den generelle bestemmelse i PET-lovens § 4. Den primære begrundelse for dette er at skabe et retligt grundlag for at SKAT kan indsamle PNR-oplysninger, som SKAT ikke selv har brug for.

PET har i dag en selvstændig adgang til at indsamle PNR-oplysninger fra flyselskaberne i luftfartsloven § 148 a, som blev vedtaget af Folketinget i forbindelse med anti-terrorpakke II i 2006. Luftfartsloven § 148 a giver PET en dansk lovhjemmel til at få adgang til flyselskabernes bookingsystemer, og det var meningen at et dansk PNR-system skulle opbygges på det grundlag.

Tekniske problemer, herunder en erkendelse af at flyselskabernes bookingsystemer var mere teknisk komplicerede og uensartede end oprindeligt antaget, har gjort, at disse planer ikke er blevet realiseret. Mellem 2010

og 2012 (ifølge svar på REU spørgsmål) besluttede Justitsministeriet sig for i stedet at afvente vedtagelsen af EU PNR-direktivet, da dette i sagens natur vil indebære, at en teknisk infrastruktur til udveksling af PNR-oplysninger med nationale myndigheder etableres. Dansk deltagelse i EU PNR-direktivet forudsætter en ændring af retsforbeholdet.

I forhold til luftfartsloven § 148 a får PET med det nye lovforslag en udvidet adgang til historiske PNR-oplysninger, idet SKAT får hjemmel til at gemme disse i op til 2 år, mens luftfartsloven § 148 a, stk. 1 kun forpligter luftfartsselskaberne til at gemme oplysninger i 1 år.

Generelle bemærkninger til lovforslaget fra IT-Politisk Forening

Lovforslaget indebærer endnu mere dansk EU-enegang i PNR spørgsmålet, endda for anden gang i indeværende folketingsår. IT-Politisk Forening mener, at lovforslaget grundlæggende er forhastet, og at det ikke bør vedtages i nuværende form. Begrundelsen for dette er følgende seks punkter:

1. Der må forventes en afklaring om EU PNR-direktivet inden for det næste års tid. Der har indtil starten af 2015 været modstand i Europaparlamentet mod et PNR-direktiv, uagtet at Rådet for Den Europæiske Union har presset kraftigt på for at få PNR-direktivet vedtaget, men nu synes Europaparlamentet at være villig til at indgå et kompromis med Rådet om PNR-direktivet. Den endelige udformning af PNR-direktivet er dog stadig uklar. LIBE udvalget er ved at udarbejde en betænkning, og i den forbindelse er der allerede nu 836 ændringsforslag til Kommissionens direktivforslag.
2. Et EU PNR-direktiv vil pålægge medlemsstaterne at sikre indsamling af PNR-oplysninger, men derudover kan et PNR-direktiv også begrænse hvilke PNR-oplysninger der må indsamles, og til hvilke formål de må anvendes. Hvorvidt PNR-direktivet i den (eventuelle) endelige vedtagelse vil begrænse nationale PNR-love er selvsagt uafklaret, men det er på ingen måde udelukket, blandt andet fordi der skal

findes et kompromis mellem Rådet og Europaparlamentet, hvor i hvert fald visse grupper er stærkt bekymrede for de europæiske borgeres ret til persondatabeskyttelse i forhold til PNR-indsamling. I den forbindelse skal det bemærkes, at nationale PNR-love i høj grad berører borgere i andre medlemsstater, så det vil være helt naturligt, hvis EU lovgiver om dette for at sikre at alle europæiske borgeres ret til persondatabeskyttelse respekteres, i overensstemmelse med Charter om Grundlæggende Rettigheder.

3. Vi kan ikke se, at der skulle være noget akut behov for at give PET udvidet adgang til PNR-oplysninger lige nu, idet Justitsministeret og PET har brugt 9 år på at overveje hvordan beføjelserne fra luftfartsloven § 148 a skulle implementeres i praksis. Derfor er der ingen grund til at vedtage en dansk PNR-lov nu, som Folketinget måske vil være nødt til at revidere inden for 1-2 år på grund af PNR-direktivet. Udover muligheden for at PNR-direktivet direkte kan forbyde visse PNR-indsamlinger eller anvendelser på nationalt niveau, som nævnt i punkt 2, er der et hensyn til de administrative byrder som staten pålægger flyselskaberne. Det vil være dobbelt arbejde for flyselskaberne, hvis de skal indberette oplysninger til den danske afdeling af et EU PNR-system og til et særskilt dansk PNR-system. Et af formålene med PNR-direktivet er netop at harmonisere flyselskabernes forpligtelser.
4. Dansk deltagelse i PNR-direktivet er p.t. ikke muligt på grund af retsforbeholdet, men der er for nylig indgået en bred politisk aftale om at den danske befolkning senest i første kvartal 2016 skal til folkeafstemning om at ændre retsforbeholdet til en tilvalgsordning, som vil gøre dansk deltagelse i PNR-direktivet mulig.
5. Efter dommen om logningsdirektivet ved EU-domstolen den 8. april 2014, er der kommet fornyet diskussion om, hvorvidt et obligatorisk PNR-system er foreneligt med de grundlæggende rettigheder, som EU-borgerne er garanteret efter Charteret. Justitsministeriet har i nærværende lovforslag en række bemærkninger herom, som vi kommenterer

nedenfor. EU har tidligere indgået bilaterale PNR-aftaler med USA, Canada og Australien, men i forbindelse med en fornyelse af aftalen med Canada, ville Europaparlamentet i november 2014 ikke umiddelbart ratificere denne. I stedet blev EU-domstolen anmodet om at udtale sig om, hvorvidt EU-Canada PNR-aftalen er forenelig med Charteret. Udtalelsen fra EU-domstolen kan meget vel få betydning for såvel EU PNR-direktivet som nationale PNR-love, herunder de danske.

6. På grund af den nye diskussion om foreneligheden med grundlæggende rettigheder (privatliv og persondatabeskyttelse) mener IT-Politisk Forening, at der er behov for en samlet undersøgelse af de eksisterende danske PNR-love, før der vedtages mere lovgivning på dette område.

Udover denne generelle anbefaling om at lovforslaget er forhastet, har IT-Politisk Forening en række mere specifikke bemærkninger til lovforslaget i den følgende del af høringsvaret.

For en god ordens skyld vil vi også benytte lejligheden til at påpege, at IT-Politisk Forening af rent principielle grunde er modstander af, at staten registrerer oplysninger om borgernes rejseaktiviteter. Det gælder uanset om borgerne transporterer sig i bil (masseovervågning med automatisk nummerpladegenkendelse), i bus eller tog, skib, eller med fly (PNR masseovervågning).

Loven regulerer udenlandske flyselskaber

Lovforslaget giver SKAT hjemmel til at behandle PNR-oplysninger modtaget fra flyselskaberne, og lovforslaget forpligter flyselskaberne til at udlevere PNR-oplysningerne til SKAT. Det samme gælder naturligvis den eksisterende lovbestemmelse i toldloven § 17 (som nu udvides).

Et andet spørgsmål er imidlertid, om det er lovligt for flyselskabet at videregive PNR-oplysningerne til den danske stat. Flyselskaberne er dataansvarlige for PNR-oplysningerne, og flyselskaberne er i den henseende reguleret af den nationale databeskyttelseslovgivning i det land, hvor de er juridisk hjemmehørende. Selv om de

nationale databeskyttelseslove i Europa er baseret på samme EU-direktiv (1995/46/EF), er der en del nationale forskelle i udmøntningen, og der er nationale forskelle i hvordan lovgivningen administreres, herunder afgørelser og fortolkninger fra de nationale datatilsynsmyndigheder. Der er heller ikke for nærværende en fælles EU-lovgivning om brug af PNR-oplysninger til retshåndhævelse eller toldkontrol. Der er p.t. kun en fælles EU-lovgivning om indsamling af API-oplysninger til grænsekontrol ved de ydre grænser (direktiv 2004/82/EF).

Hvis flyselskabet er juridisk hjemmehørende i Danmark, vil dansk lov naturligvis forpligte flyselskabet til at videregive PNR-oplysningerne til SKAT og PET. Ligeledes kan dansk lov pålægge forpligtelser over for udenlandske flyselskaber med forbindelser til danske lufthavne, men det vil være meget uheldigt, hvis dansk lov pålægger udenlandske flyselskaber at videregive PNR-oplysninger, som flyselskaberne ikke lovligt kan videregive efter deres respektive nationale databeskyttelseslovgivning.

I den forbindelse skal vi henvise til Datatilsynets hørings svar af 3. februar 2006 vedr. L 94 i 2005-06 samlingen (Bilag 5 til L 94). Datatilsynet påpeger blandt andet i hørings svaret om en PNR-bestemmelse i udlændingeloven, at flyselskaber i andre EU-lande vil være omfattet af databeskyttelsesloven i deres hjemland, og at deres nationale databeskyttelseslov ikke nødvendigvis tillader, at de ønskede oplysninger kan videregives til dansk politi.

Hvorvidt europæiske flyselskaber efter deres respektive nationale databeskyttelseslovgivning må videregive PNR-oplysninger til danske myndigheder vil formentlig blandt andet afhænge af til hvilket formål danske myndigheder anvender de indsamlede PNR-oplysninger, hvor længe de opbevares og hvilke databeskyttelsesgarantier der gælder for adgangen til oplysningerne mens de opbevares.

Det kan meget vel gøre en forskel, for i hvert fald nogle EU-landes databeskyttelsesmyndigheder, om PNR/API-oplysninger slettes efter 24 timer, eller om de må opbevares i flere år og bruges til avancerede profiling (profilering) og data-mining analyser.

Det kan måske også gøre en forskel, hvilke danske

myndigheder der har hjemmel til at behandle PNR-oplysningerne, og til hvilke formål. I danske PNR-love har vi nu fire forskellige forskellige formål i spil: toldkontrol, grænsekontrol ved ydre grænser (jf. EU direktiv 2004/82/EF), udlændingekontrol ved indre (Schengen) grænser, og forebyggelse og efterforskning af terror hos PET. PNR-oplysninger indsamlet af SKAT kan bruges til tre af disse formål (hvis nærværende lovforslag vedtages).

Hvis der en dag kommer et EU PNR-direktiv med en udtømmende liste af formål for behandlingen af PNR-oplysninger indsamlet efter direktivet, kan det meget vel få indflydelse på, om nationale databeskyttelsesmyndigheder i andre EU-lande vil tillade videregivelse til andre formål hos danske myndigheder.

Da lovforslaget udvider danske myndigheders adgang til PNR-oplysninger, kan det forhold i sig selv have betydning for, om flyselskaber i visse EU lande må videregive oplysningerne til SKAT. Efter lovforslaget må SKAT indsamle flere oplysninger, opbevare dem i længere tid, og når PNR-oplysningerne videregives til PET, er der meget få databeskyttelsesgarantier. PET kan sågar videregive PNR-oplysningerne til FE, jf. PET-loven § 10, stk. 1, og FE kan derefter videregive oplysningerne til sine udenlandske samarbejdspartnere, herunder NSA. FE-loven indeholder ingen reelle databeskyttelsesgarantier for videregivelse af personoplysninger om ikke-danske borgere.

IT-Politisk Forening skal anbefale, at det i lovforslagets bemærkninger præciseres, at udenlandske flyselskaber ikke er forpligtet til at videregive PNR-oplysninger til SKAT, hvis denne videregivelse vil stride mod databeskyttelseslovgivningen i det land, hvor flyselskabet er hjemhørende.

Uden en sådan præcisering risikerer Folketinget at skabe en situation, hvor et udenlandsk flyselskab må vælge mellem at overtræde en dansk PNR-lov (strafsanktioneret med bøder) eller deres nationale databeskyttelseslov, hvor overtrædelse ligeledes vil være sanktioneret med straf. Det vil være en helt uacceptabel situation, ikke mindst for samarbejdet inden for den Europæiske Union.

Forhold mellem lovforslaget og EU PNR-direktivet

Lovforslagets bemærkninger indeholder en redegørelse for arbejdet med det europæiske PNR-system. Den danske regering støtter EU PNR-direktivet. IT-Politisk Forening formoder, at regeringen dermed ønsker dansk deltagelse i EU PNR-direktivet, forudsat at retsforbeholdet ved den kommende folkeafstemning ændres til en tilvalgsordning, således at dansk deltagelse bliver muligt.

Desværre er der ingen bemærkninger i lovforslaget om, hvorvidt det skitserede danske PNR-system vil være foreneligt med PNR-direktivet. I bemærkningerne afsnit 2.4 nævnes at et dansk PNR-system i videst muligt omfang skal flugte med det europæiske PNR-system. Den bemærkning undrer vi os over.

Meningen med PNR-direktivet er at harmonisere PNR indsamlingen i EU (jf. bl.a. betragtning 29 i PNR-direktivforslaget), og det vil være i modstrid med denne hensigt, hvis medlemsstaterne opbygger parallelle nationale PNR-systemer. Spørgsmålet er også om PNR-direktivet, hvis det vedtages, overhovedet vil tillade nationale PNR-systemer, der overlapper med PNR-direktivet, og måske er i konflikt med PNR-direktivets formålsbegrænsninger eller databeskyttelsesgarantier.

Umiddelbart er der en række mærkbare forskelle mellem det i lovforslaget skitserede danske PNR-system og Kommissionens forslag til PNR-direktivet. Kommissionens forslag omfatter kun flyvninger til 3. lande, ikke flyvninger inden for EU, og PNR-oplysningerne skal maskeres efter 30 dage hos det nationale PNR-kontor (maskering betyder at adgangen begrænses til særlige tilfælde). Det danske PNR-system omfatter alle flyvninger og en opbevaringsperiode på op til to år hos SKAT før sletning eller anonymisering. Bemærkningerne afsnit 2.2 nævner en indstilling fra Rådet fra april 2012, som ønsker 2 års opbevaring hos PNR-kontoret før maskering og udvidelse af direktivet til også at omfatte flyvninger inden for EU, men spørgsmålet er om Europaparlamentet vil acceptere dette.

Efter Kommissionens forslag kan oplysningerne kun videregives fra PNR-kontoret til kompetente myndigheder i konkrete sager. Det danske PNR-system giver reelt PET adgang til alle indsamlede PNR-oplysninger, idet kriteriet

for adgang er som PET-lovens § 3 ("kan have betydning", dvs. medmindre det på forhånd kan udelukkes, at oplysningerne er relevante for PET).

Anvendelsen til toldkontrol i det danske PNR-system synes at være uforenelig med formålsbegrænsningen i artikel 4 i direktivforslaget. Det samme må gælde for videregivelse af PNR-oplysninger fra SKAT til politiets udlændingekontrol ved de indre Schengen grænser, jf. udlændingeloven § 38, stk. 8 (indsat ved vedtagelse af L 95 den 17. marts 1995).

Endelig indeholder PNR-direktivforslaget fra Kommissionen en række databeskyttelsesgarantier, som ikke eksisterer i det foreslåede danske PNR-system. Det er blandt andet krav om information til passagererne, begrænsninger på videregivelse til 3. lande, og et forbud mod at behandle følsomme personoplysninger, for eksempel PNR-oplysninger der kan afsløre religiøse præferencer eller personens sundhedstilstand.

Videregivelse af PNR-oplysninger til PET

Lovforslaget indebærer at PET får en udvidet adgang til PNR-oplysninger om danske og udenlandske borgere. Ifølge bemærkningerne afsnit 4.4.6 vil PET kunne indhente PNR-oplysninger hos SKAT efter det meget svage kriterium i PET-lovens § 3 ("kan have betydning"). Den nuværende lovhjemmel i luftfartsloven § 148 a forudsætter at PET indhenter PNR-oplysninger, når der er et konkret behov for dette, jf. afsnit 2.1.3 i bemærkningerne.

Med denne udvidelse af PNR-adgangen, vil PET i en lang række tilfælde komme til at registrere og behandle oplysninger om helt almindelige danske (og udenlandske) borgere, blot fordi de rejser med fly. Denne behandling vil ske efter PET-loven, som giver borgerne en langt ringere beskyttelse end persondataloven, som PET er undtaget fra.

Det forudsættes i lovforslaget, at PET inden for rimelig tid tager stilling til om de modtagne PNR-oplysninger er relevante for tjenesten, dvs. opfylder betingelserne i PET-lovens § 7, og hvis dette ikke er tilfældet, skal oplysningerne slettes eller anonymiseres.

Ifølge en artikel i Jyllands-Posten "Nyt tilsyn har afsløret

PET i at bryde regler i flere sager”, den 19. april 2015, har Tilsynet med Efterretningstjenesterne konstateret, at PET i en række sager har brudt reglerne for behandling af personoplysninger, herunder slettekrav.

Hvis PET får adgang til store mængder PNR-oplysninger, for at kunne udføre den profiling og data-mining analyse der omtales i bemærkningerne afsnit 4.4.6 (for at identificere mulige, endnu ukendte terrorismistænkte), vil problemerne med PETs behandling af personoplysninger utvivlsomt blive meget større. Det vil stille betydelige krav til Tilsynet at kontrollere, om PETs behandling af PNR-oplysninger sker i overensstemmelse med PET-loven.

Danske eller udenlandske borgere kan ikke få indsigt i, om PET behandler oplysninger om deres rejseaktivitet. Borgerne kan kun benytte den indirekte indsigtsordning, hvor de kan klage til Tilsynet med Efterretningstjenesterne, som derefter undersøger om PET uberettiget behandler oplysninger om dem. Der må forventes en betydelig stigning i borgerhenvendelser til Tilsynet, hvis PET i større omfang begynder at behandle PNR-oplysninger om borgerne, ligesom der må forventes mange flere henvendelser fra udenlandske borgere, herunder ikke mindst borgere i andre EU-lande.

Charter om Grundlæggende Rettigheder og PNR

Ifølge bemærkninger afsnit 9 er en dansk (national) PNR-lov efter Justitsministeriets opfattelse omfattet af Charter om Grundlæggende Rettigheder. Dermed er præmisserne i EU-dommen om logningsdirektivet af 8. april 2014 relevante for den danske PNR-lovgivning.

Justitsministeriet mener, at den foreslåede videregivelse fra SKAT til PET er forenelig med Charteret. Det begrundes med at videregivelsen alene sker af hensyn til forebyggelse og efterforskning af terror (straffelovens kapitel 12 og 13), at PNR-oplysningerne har en anden karakter end trafikdata vedr. telefoni og internet (mindre omfattende), og at lovforslaget omfatter en mere begrænset personkreds end logningsdirektivet (kun flyrejsende).

IT-Politisk Forening har følgende bemærkninger til

spørgsmålet om, hvorvidt indsamling af PNR-oplysninger er forenelig med Charter om Grundlæggende Rettigheder. Vores bemærkninger tager udgangspunkt i det samlede danske PNR setup, og ikke bare videregivelsen fra SKAT til PET.

Borgere der rejser med fly udgør en mindre gruppe end borgere der bruger telefoni og internet, men det ændrer ikke ved at indsamlingen af PNR-oplysninger omfatter alle flyrejsende, på alle steder (flyafgange) og alle tidspunkter, altså decideret masseovervågning af de borgere som rejser til udlandet med fly. EU-traktaten giver borgerne ret til fri bevægelighed inden for Unionen.

PNR-oplysningerne er generelt mindre omfattende end trafikdata for telefoni og internet, men oplysninger om en borgers rejseaktivitet kan alligevel afsløre væsentlige aspekter af borgerens private liv. Samtidig kan PNR-oplysningerne indeholde følsomme personoplysninger, og det danske PNR-system har ingen særlige begrænsninger for behandlingen af følsomme PNR-oplysninger.

I redegørelsen af 2. juni 2014 om de danske (tele)logningsregler i forhold til EU-dommen om logningsdirektivet, lægger Justitsministeriet afgørende vægt på domstolskontrollen med adgangen til de danske logningsoplysninger. Det danske PNR-system giver SKAT og PET fuld adgang til alle indsamlede PNR-oplysninger. Udover forespørgsler på konkrete borgere ligesom ved telelogningen (blot uden nogen domstolskontrol), er det også meningen at der skal foretages en aktiv profiling af alle flyrejsende, altså en data-mining analyse hvor der søges efter hhv. mulige terrormistænkte (hos PET) og personer der skal udtages til målrettet toldkontrol (hos SKAT).

Data-mining analysen gør indgrebet i retten til privatliv og persondatabeskyttelse langt større, blandt andet fordi denne automatiserede data-mining analyse og profiling sker efter kriterier, som er totalt ukendte for borgerne. Fra andre lande med statslig PNR-registrering kendes eksempler, hvor en borger er blevet underkastet en terrormistanke alene på grundlag af en enkeltbillet til Tyrkiet (formentlig et forsøg på profiling af foreign fighters, der udrejser til konflikten i Syrien). Hjemrejsen fra en ferie skete via Grækenland, hvorved udrejsen til Tyrkiet optrådte

som en enkeltbillet i PNR-analysen.

I en udtalelse af 17. marts 2015 om automatisk nummerpladescanning (ANPG) til Rigspolitiet har Datatilsynet anført, at det ikke vil være proportionalt at indsamle oplysninger om alle biler på de danske veje (som scannes af enten stationære eller mobile ANPG-kameraer). Artikel 29-gruppen har offentliggjort en række udtalelser, som generelt er stærkt kritiske overfor PNR-direktivet, senest et brev af 19. marts 2015 til formanden for LIBE udvalget i Europaparlamentet.

Det danske PNR-system omfatter ikke kun PETs behandling af PNR-oplysninger til forebyggelse og efterforskning af terror. SKAT foretager en mindst ligeså omfattende behandling af PNR-oplysninger til almindelig toldkontrol i lufthavne. Omfanget af denne behandling vil blive udvidet i de kommende år, når alle PNR-oplysninger afleveres til SKAT i digital form, og SKAT opbygger nye IT-systemer til PNR-analyse. Både SKATs og PETs anvendelse af PNR skal underkastes en selvstændig vurdering af nødvendighed og proportionalitet i henhold til Charteret.

Justitsministeriet synes kun at forholde sig til videregivelsen af PNR-oplysninger fra SKAT til PET, der som nævnt retfærdiggøres med hensynet til terrorbekæmpelse. En generel henvisning til terrorbekæmpelse er dog på ingen måde tilstrækkeligt til at kunne fastslå, at PETs behandling af PNR-oplysninger er nødvendig og proportional.

Endelig skal IT-Politisk Forening bemærke, at EU-domstolen har en igangværende sag om PNR-indsamling, nemlig den udtalelse vedr. EU-Canada PNR-aftalen, som Europaparlamentet har anmodet om i november 2014.

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Att.: Thomas Klyver

Dansk Told & Skatteforbund
TOLDUDVALGET

28. april 2015

Vedrørende høring over udkast til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol).

Dansk Told & Skatteforbunds Toldudvalg har modtaget ovennævnte udkast til lovændring i høring.

Dansk Told & Skatteforbunds Toldudvalg ser det fremsendte forslag som "et skridt i den rigtige retning". Forslaget vil styrke muligheden for at profilere potentielle smuglere mv. i forbindelse med toldkontrollen, og ses samtidig som en styrkelse af samarbejdet mellem de to myndigheder.

Toldudvalget skal endvidere anbefale, at adgangen til de omhandlede oplysninger, der stilles til rådighed for told- og skatteforvaltningen, gøres digital.

Med venlig hilsen

Jan Nørner
Faglig sekretær

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR-nr. 21659509
EAN-nr. 5798000161184

Sendes pr. e-mail til jm@jm.dk og thk@jm.dk

J.nr.: 2015-4101-0021-4
Sagsbehandler: Anna Klærke Nielsen

Mail: akn@domstolsstyrelsen.dk
28. april 2015

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrrorsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol) – Justitsministeriets sagsnr. 2015-731-0047

Justitsministeriet har ved brev af 10. april 2015 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrrorsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol) i høring.

Domstolsstyrelsen kan i den anledning oplyse, at styrelsen ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Anna Klærke Nielsen

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Politikontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 28. april 2015

JOURNAL NR.

RA-2015-510-0041

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: JSB

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 18

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00

FAX 72 68 90 04

Ved e-mail af 10. april 2015 (sagsnr. 2015-731-0047) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrorsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol).

I den anledning kan jeg oplyse, at jeg ikke har bemærkninger til lovudkastet.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

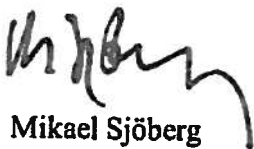
Dato. 29. april 2015

Sendt pr mail til jm@jm.dk og thk@jm.dk

Justitsministeriet har ved mail af 10. april 2015 (sagsnr. 2015-731-0047) anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol).

Forslaget er af politisk karakter og giver ikke Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-19-15
Den 29/04-2015

Justitsministeriet har ved brev af 10. april 2015 (sagsnr. 2015-731-0047) anmodet om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrorsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Dette svar sendes efter anmodning til jm@jm.dk og thk@jm.dk.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bjarne Christensen', with a long horizontal stroke extending to the right.

Bjarne Christensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

30. april 2015

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol) - Jeres sagsnr. 2015-731-0047

Dansk Erhverv har gennemgået ovennævnte høring og har ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Jesper Højte Stenbæk
Politisk chefkonsulent

JHS/ATH
jhs@danskerhverv.dk

Side 1/1

Deres ref.: 2015-731-0047
Vores ref.: SAG-2011-00256

-
316259

Jmt. modt.

24 APR. 2015

Tilsynet med Efterretningstjenesterne

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato: 24. april 2015
Sagsbeh.: EBG
Sagsnr.: 2015-126-4
Dok.: 3168

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol)

Ved e-mail af 10. april 2015 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol).

I den anledning skal jeg udtale, at forslagene ikke giver Tilsynet med Efterretningstjenesterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2015-731-0047.

Med venlig hilsen

På tilsynets vegne
Nanna Skau Fischer
Sekretariatschef

dommerfuldmægtigforeningen

Justitsministeriet

Odense, den 28. april 2015

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol), Deres sagsnr. 2015-731-0047

Justitsministeriet har ved e-mail af 10. april 2015 anmodet om Dommerfuldmægtigforeningens eventuelle bemærkninger til forslaget.

Foreningen skal i den anledning meddele, at foreningen ikke finder at burde udtale sig om lovforslaget.

Dette høringsvar sendes alene elektronisk til: jm@jm.dk og thk@jm.dk.

På foreningens vegne,

Teresa Lund Tøgern
Høringsansvarlig
Dommerfuldmægtigforeningen

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Justitsministeriet
Att.: Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Polititorvet 14
1780 København V

Tlf. 45 15 36 50
Fax 45 15 01 39

dkr@dkr.dk
www.dkr.dk

Forslag til Lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven

(Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol)

13. april 2015

DKR-nummer:
15-131-0298

Ved e-mail af 10. april 2015 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd om eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Sagsbehandler: AVO

Direkte tlf.: 45153671

Mail: AVO@dkr.dk

Det Kriminalpræventive Råd har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Marianne Becker Andersen
Analyse- & Kommunikationschef

Østre Landsret
Præsidenten

Den **14 APR. 2015**
J.nr. 40A-ØL-21-15
Init: cr

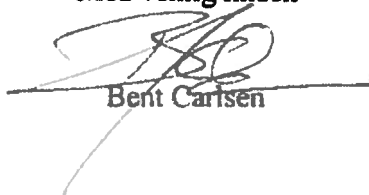
Justitsministeriets
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til jm@jm.dk og thk@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 10. april 2015 (Sagsnr. 2015-731-0047) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrorsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Forsbo

Thomas Klyver

Fra: Nella Festirstein [nellaf@tinganes.fo]
Sendt: 17. april 2015 16:59
Til: Justitsministeriet
Cc: Thomas Klyver; ro@fo.stm.dk
Emne: [Mulig spam] Høringssvar fra Færøernes Landsstyre: Lovforslag om ændring af lov om
Politiets Efterretningstjeneste mv.

Til Justitsministeriet, Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret

Færøernes Landsstyre har fået i høring "*Forslag til Lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrørsager og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol)*"

Ifølge lovudkastets § 4 skal loven ikke gælde direkte for Færøerne, men lovens § 1 kan senere ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne, såfremt færøske myndigheder anmoder herom.

Landsstyret tager dette til efterretning og har ikke andre bemærkninger.

Venlig hilsen

Nella Festirstein
Afdelingschef

Lagmandens Kontor
Lovafdelingen
Tlf. +298 30 60 00
Direkte tlf. +298 55 80 76

Fra: Rigsombuddet [<mailto:ro@fo.stm.dk>]
Sendt: 14. april 2015 16:14
Til: Journalin hjá LMS
Emne: Høring lovforslag lov om Politiets Efterretningstjeneste mv.

Til Løgmansskrivstovan

Hermed fremsendes i høring udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven.

Lovforslagets § 4 er affattet således:

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Thomas Klyver

Fra: Jan Bønæs [JBN@gl.stm.dk]
Sendt: 15. april 2015 20:30
Til: Thomas Klyver
Cc: Rigsombudsmanden i Grønland
Emne: SV: Høringsudgave af lovforslag (10. april 2015) - 2015-731-0047

15. april 2015
j.nr. 60-0003

Rigsombudsmanden i Grønland har modtaget udkastet til lovforslag i høring og skal meddele, at vi ikke herfra har kommentarer eller bemærkninger til forslaget.

Vi har for en sikkerheds skyld samtidig oversendt materialet til Grønlands Selvstyre, Formandens Departement, med anmodning om at fremsende eventuelle kommentarer og elle bemærkninger til Justitsministeriet inden for den af ministeriet fastsatte frist.

Hvilket meddeles.

Venlig hilsen

Jan Bønæs
Fuldmægtig, Souschef

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Postboks 1030
3900 Nuuk
Tel: (+299) 32 10 01
Fax: (+299) 32 41 71

 Pas på miljøet - udskriv kun denne e-mail hvis det er nødvendigt.

Fra: Rigsombudsmanden i Grønland
Sendt: 10. april 2015 11:08
Til: Jan Bønæs; Kasper Gabs Hansen; Malene Engbo Andersen
Emne: VS: Høringsudgave af lovforslag (10. april 2015) - 2015-731-0047

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 10. april 2015 11:02
Til: law@law.aau.dk; jura@au.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; amnesty@amnesty.dk; info@aopa.dk; ae@ae.dk; info@bil.dk; info@dansk-luftfart.dk; info@cepos.dk; cevea@cevea.dk; cbs@cbs.dk; dbta@dbta.dk; dbta@dbta.dk; info@shipowners.dk; drf@travelassoc.dk; info@danskerhverv.dk; di@di.dk; dts@dts.dk; mail@danskeadvokater.dk; dt@datatilsynet.dk; dommerforeningen@gmail.com; dkr@dkr.dk; \$Direktoratet for Kriminalforsorgen; hoeringer@dommerfm.dk; kontakt@kraka.org; lsc@ankl.dk; Statsadvokaten i København; fsr@fsr.dk; info@humanrights.dk; info@humanrights.dk; cphweb@cph.dk; jurfak@jur.ku.dk; pt@swlp.dk; lfr001@politi.dk; mail@politiforbundet.dk; info@rejsearrangorer.dk; formand@retspolitik.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; Rigsombudsmanden i Grønland; riomfr@fo.stm.dk; rpch@politi.dk; sanst@sanst.dk; sdu@sdu.dk; ku@ku.dk; \$Tilsynet med Efterretningstjenesterne (966tme)
Emne: Høringsudgave af lovforslag (10. april 2015) - 2015-731-0047

Thomas Klyver

Fra: Lund, Klaus Meinby [KLU@ankl.dk]
Sendt: 27. april 2015 09:03
Til: Justitsministeriet; Thomas Klyver
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste og toldloven

Vedrørende høring under sagsnr. 2015-731-0047.

Foreningen af Offentlige Anklagere har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Klaus Meinby Lund
Bestyrelsesmedlem

Foreningen af Offentlige Anklagere
c/o Statsadvokaten i Viborg
Rødevej 1
8800 Viborg
Telefon: 72 68 94 33
E-mail: klu@ankl.dk

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2015.23

Den 27. april 2015

Ved en mail af 10. april 2015 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets Efterretningstjeneste og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrorsager og SKAT's håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at udkastet ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til j.nr. 2015-731-0047.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen